

Inleiding; over de MOA

De MOA vertegenwoordigt circa 250 private innovatieve partijen (hierna: onderzoekbureaus) die zich bezig houden met analyse, statistisch onderzoek en advies. Haar leden zijn private partijen die voor zowel de publieke als de private sector het hele terrein van menselijk gedrag in kaart brengen, ongeacht de methode van dataverzameling en -analyse.

Met deze zienswijze reageert de MOA namens haar leden op de door het ministerie van EZK georganiseerde consultatie over de Datavisie Handelsregister. In de onderstaande reactie gaat de MOA in op de voor haar organisatie meest relevante vragen uit het consultatiedocument.

Hoofdconclusie

Als hoofdconclusie stelt de MOA voorop, dat het Handelsregister toegankelijk moet zijn en blijven voor de leden van de MOA in verband met de uitvoering van statistisch onderzoek. Dat onderzoek draagt in zeer belangrijke mate bij aan inzichten die van essentieel belang zijn voor het optimaal inschatten, dienen en duiden van maatschappelijke, beleidsmatige en economische belangen. Waar het consultatiedocument de indruk wekt dat beperkingen in toegang tot het Handelsregister overwogen worden, dient er dan ook ten minste een harde uitzondering te worden gemaakt voor de toegang voor onderzoeksbureaus in het kader van statistisch onderzoek.

Dat is ook in lijn met de consequente koers die de wetgever en het ministerie van EZK in andere dossiers en regelingen vaart. Statistisch onderzoek heeft van oudsher een door de wetgever geformuleerde uitzonderingspositie in de Telecommunicatiewet¹. Deze uitzondering is bij de recente wijziging naar een opt-in-systeem voor telemarketing nogmaals bevestigd². Deze uitzonderingen golden en gelden ook voor het gebruik maken van cookies zonder toestemming en de uitzondering in de AVG voor verenigbaar gebruik als het gaat om statistisch onderzoek (zie hieronder).

Het gebruik van data uit het Handelsregister en het belang van statistisch onderzoek

Overheden en ondernemers baseren hun (beleids)keuzes op economische inzichten. Analyses van bedrijvigheid in de samenleving en inzicht in de ontwikkelingen van aantallen bedrijven, start- en scale ups, groei en faillissementen zijn hierbij van onschatbare waarde. Zij stellen ons als maatschappij in staat om meer gerichte en meer relevante beslissingen te nemen om tegemoet te komen aan behoeften van organisaties en individuen.

---

¹ Kamerstukken I 1997/98, 25533, nr. 309d. De uitzondering geldt op voorwaarde dat dergelijk onderzoek niet gecombineerd wordt met het aanbieden van goederen of diensten, of het maken van reclame daarvoor.

² "De regering bevestigt inderdaad dat dit wetsvoorstel enkel als doel heeft de ongewenste telemarketing voor commerciële, ideële of charitatieve doeleinden te reguleren. Statistisch, markt- en verkiezingsonderzoek vallen niet onder de reikwijdte van het voorgestelde artikel 11.7 van de Telecommunicatiewet, voor zover het gesprek geen commerciële, ideële of charitatieve doeleinden heeft." – Nota n.a.v. verslag, Kamerstuk 35421 nr. 6.

Onderzoeksbureaus vullen dit in door statistisch onderzoek te doen. Dat doen zij onder meer door ondernemers uit het Handelsregister te interviewen en enquêtes af te nemen, resp. door data uit het Handelsregister te gebruiken voor statistisch onderzoek. Daarnaast ontwerpen zij innovatieve digitale diensten en producten die deze data verwerken

Het is daarom van essentieel belang dat de data uit het Handelsregister beschikbaar blijven voor statistisch onderzoek en innovatie en dat daarvoor een harde en blijvende uitzondering wordt gecreëerd, ingeval beperkingen in de toegang tot de data worden overwogen.

Geen dilemma van openbaarheid versus privacy bij statistisch onderzoek

Het uitgangspunt bij statistisch onderzoek is altijd, dat verzamelde data niet herleidbaar, koppelbaar of deduceerbaar is, dus 100 % anonimiteit in de rapportage. Dat maakt, dat het in het consultatiedocument gesuggereerde dilemma tussen openbaarheid en privacy niet van toepassing is of kan zijn in de context van statistisch onderzoek. De AVG erkent statistisch onderzoek als uitzondering³, mits aan een aantal voorwaarden is voldaan. Aan die voorwaarden is door de MOA (samen met de Vereniging voor Beleidsonderzoek, VBO en de Vereniging voor Statistiek en Onderzoek, VSO) invulling gegeven via een gedragscode die momenteel bij de AP voorligt voor goedkeuring.

Doordat aan de uitzonderingsvoorwaarden voor de AVG voldaan is, geldt dan ook opnieuw dat bij een eventuele beperking van de toegang tot het Handelsregister een uitzondering moet worden gemaakt voor statistisch onderzoek.

Zo een uitzondering voor statistisch onderzoek is overigens ook geregeld in de Databankenwet⁴.

Voorkomen oneigenlijke concurrentie door de KvK (en andere ZBO's)

MOA tekent tot slot nog aan dat het aan het ministerie en de KvK is om oneigenlijke concurrentie met het bedrijfsleven (onderzoeksbureaus) te voorkomen. De KvK levert – naast informatieproducten – ook steeds vaker marktonderzoek⁵. Een voorbeeld daarvan is het KVK-Ondernemerspanel, waarbij KVK circa 4.000 ondernemers periodiek interviewt over bedrijvigheid. Deze diensten concurreren rechtstreeks met diensten van onderzoeksbureaus. Deze diensten zijn bovendien in de markt al ruimschoots voorhanden. In die context daarvan is het Handelsregister een belangrijke *asset* waarmee de KvK het bedrijfsleven oneigenlijk kan beconcurreren en het speelveld ingrijpend kan verstoren. De

³ AVG artikel 89, Waarborgen en afwijkingen in verband met verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679&from=NL>. De voorwaarden komen er kortweg op neer, dat onderzoeksbureaus passende maatregelen treffen om de rechten en vrijheden van de persoon te verzekeren bij de verwerking van persoonsgegevens; dat kan o.m. doordat gegevens nooit individueel herleidbaar, koppelbaar en/of deduceerbaar zijn (anonimisering), doordat de data alleen het doel van statistisch onderzoek dienen en doordat onderzoeksresultaten er te allen tijde anoniem gerapporteerd worden.

⁴ Databankenwet, art. 5 lid 2. B. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0010591/2021-06-07>

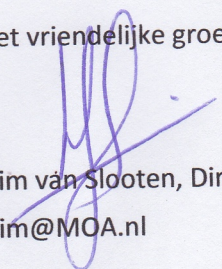
⁵ <https://www.kvk.nl/over-kvk/media-en-pers/economisch-inzicht-met-data-van-kvk/>

MOA vindt dat het op de weg van het ministerie ligt om dat te voorkomen en waar dat al gebeurt, daar ook actief op in te grijpen. Zij wijst daarbij op het advies van de heer Noé van Hulst aan de Minister van EZK over de marktpositionering van het CBS. Dat concludeert dat het CBS een stap moet zetten in domeinen, waar de markt in voorziet of kan voorzien. Ook omdat die concurrentie juist in de weg staat aan samenwerking tussen het CBS en het bedrijfsleven, die resulteert in hogere kwaliteit en meer (maatschappelijk nuttige) resultaten. Die argumentatie gaat ook op voor de KvK.

De MOA bepleit daarom dat het ministerie bij de omvorming van het Handelsregister tevens regelt, dat de KvK geen activiteiten ontplooit die de markt al doet of kan doen en dat het Handelsregister daaraan ook niet instrumenteel mag zijn.

De MOA gaat graag op korte termijn met het ministerie in gesprek over het dossier en de mogelijke oplossingsrichtingen zoals hierboven geschetst.

Met vriendelijke groet,

Wim van Slooten, Directeur MOA
Wim@MOA.nl